

La UAB s'obre al món

Una nova oficina de la UAB a Xangai facilitarà l'intercanvi d'estudiants i d'investigadors amb les universitats xineses. **PÀG. 3**

UNES 800 PERSONES AL DIA DE LA FAMÍLIA

El 26 d'abril va tenir lloc el Dia de la Família a la UAB. En aquesta cinquena edició, hi van participar 350 famílies –800 persones en total–, que van visitar les instal·lacions de la UAB i es van informar sobre l'oferta acadèmica i de serveis. **PÀG. 5**

CREEN EL PRIMER NANOMOTOR TÈRMIC

Investigadors de la UAB, del CSIC i de l'Institut Català de Nanotecnologia han construït el primer nanomotor que es mou mitjançant les diferències de temperatura. Es tracta d'un nanotub de carboni capaç de desplaçar càrregues i de girar. **PÀG. 9**

III SETMANA DE LA COOPERACIÓ

L'edició d'enguany de la Setmana de la Cooperació, que va tenir lloc del 14 al 18 d'abril, es va centrar en el consum responsable. Al llarg de la setmana, s'hi van fer activitats com ara xerrades, cinefòrums, teatre, debats, etc. **PÀG. 13**

El Consell de Govern dóna el seu suport al rector

Es compromet a seguir defensant una universitat pública de qualitat

► El rector va recordar que una comissió del Claustre sobre l'EEES estudia la reforma dels plans d'estudis

El rector de la UAB, Lluís Ferrer, va informar el Consell de Govern sobre els fets esdevinguts el 4 de març passat a la tarda a la Facultat de Filosofia i Lletres, que van consistir en l'ocupació forçada de la Facultat per part d'un grup de persones que van començar els professors, el personal d'administració i serveis i els alumnes a sortir de l'edifici.

Després de gairebé set hores d'intent de negociació entre els ocupants i l'equip de govern i els deganats de les facultats de Filosofia i Lletres i de Psicologia per posar fi a la situació, es van exhaurir totes les vies de diàleg plantejades. Aleshores, les forces de seguretat van desallotjar per la força els ocupants.

El rector va comentar la «dificultat» que suposa haver de prendre una decisió d'aquesta naturalesa, així com també la «sensació de frustració» que genera el fet de «no haver estat capaç d'arribar a acords». D'altra banda, Ferrer va afirmar que considera que va actuar «de la manera més convenient en defensa de la universitat

pública», ja que no ha de «ser utilitzada privativament per un grup determinat».

Després d'un llarg debat sobre els fets succeïts i sobre la necessitat que el Consell de Govern aprovi una declaració en defensa de la universitat pública i a favor del diàleg i la tolerància com a via per solucionar problemes, considerant alhora que hi ha situacions excepcionals en què cal utilitzar altres mecanismes, el Consell va acordar l'aprovació de la declaració següent:

«El Consell de Govern de la UAB, informat dels fets esdevinguts ahir –l'ocupació forçada de la Facultat de Filosofia i

El Consell de Govern va aprovar una declaració en defensa de la universitat pública i a favor de la tolerància i del diàleg

Lletres per part d'un grup d'estudiants i el posterior desallotjament forçat d'aquests estudiants per part de les forces de seguretat–, acorda:

1. Manifestar el seu suport a la decisió presa pel rector de la Universitat, amb l'acord dels degans implicats, d'aplicar les mesures necessàries per tal de garantir l'accés a la Facultat.

2. Considerar que es tracta de fets excepcionals i manifestar la voluntat reiterada de la UAB per resoldre de manera dialogada, lliure i sense imposició qual-sevol qüestió que afecti la comunitat universitària.

3. Mantenir el compromís de seguir treballant per defensar una universitat pública de qualitat.»

DOCÈNCIA I RECERCA DE QUALITAT

Tot seguit, el rector va parlar del document presentat pel comitè de personal docent i investigador laboral. Va insistir especialment a destacar l'augment del finançament de la universitat pública perquè es garanteixi «una docència i una recerca de qualitat».

També va recordar que hi ha una comissió del Claustre General de la Universitat, la Comissió d'Espai Europeu d'Educació Superior, que treballa la qüestió de les reformes dels plans d'estudi i l'aplicació de les noves metodologies docents que suposa el procés de Bolonya.

Pel que fa a la negociació del model de carrera acadèmica amb els representants de tots els col·lectius implicats, va dir que cal «negociar tot el procés de transició» i analitzar «els supòsits de consolidació».

MÉS INFORMACIÓ: www.uab.cat/relacions-institucionals

ACORDS

ASSOCIACIÓ D'HOSPITALS VETERINARIS D'ESPANYA

S'aprova la participació de la UAB a l'Associació d'Hospitals Veterinaris Universitaris d'Espanya i elevar la proposta al Consell Social.

CONVOCATS ELS PREMIS A L'EXCEL·LÈNCIA INVESTIGADORA

S'acorda aprovar la convocatòria del programa de premis a l'excel·lència investigadora.

APROVACIÓ DE REGLAMENTS D'ESTRUCTURES BÀSIQUES

Es ratifica la modificació de l'article 15 del Reglament del Departament de Sanitat i d'Anatomia Animal i l'aprovació del Reglament del Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica (CEFID).

CESSIÓ DE TERRENY A CERDANYOLA

S'acorda autoritzar la cessió de terreny a l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès

per a la construcció d'un dipòsit d'aigua i la seva posterior transmissió al Consorci Aigües Ter-Llobregat.

LIBERATED LEARNING CONSORTIUM

S'aprova la participació de la UAB en el Liberated Learning Consortium (LLC).

NOU TRACTAMENT DE CÀRRECS ACADÈMICS

S'acorda aprovar el nou tractament de càrrecs acadèmics.

CAMPUS

L'Autònoma s'implanta amb força a la Xina

Una oficina a Xangai facilitarà l'intercanvi amb universitats xineses

El continent asiàtic té un protagonisme especial en l'estratègia de relacions internacionals de la UAB.

► L'oficina de la UAB a Xangai permet tenir un contacte regular amb les universitats de la Xina

La UAB ha obert una oficina a la ciutat de Xangai per tal de facilitar l'intercanvi d'estudiants i d'investigadors amb les universitats de la Xina. D'aquesta manera, es vol enfortir l'estratègia de la Universitat per obrir-se al món i ampliar les seves xarxes internacionals.

El continent asiàtic, i la Xina especialment, és un terreny cada cop més important en les relacions internacionals de la UAB. La Xina està vivint un boom econòmic i, dins la seva societat, hi ha un interès molt creixent per Europa, fet que està apropant els estudiants xinesos a universitats com l'Autònoma.

La UAB té, actualment, quinze acords marc bilaterals amb diferents universitats xineses (a més d'altres més específics) que permeten establir l'intercanvi d'estudiants en ambdues direccions. En aquests moments, hi ha una comunitat d'uns 150 estudiants xinesos a la UAB, que representen entre un 10 % i un 12 % dels xinesos que arriben a Espanya per seguir estudis universitaris.

Per tal d'agilitar aquesta relació amb la Xina, s'ha creat l'oficina a Xangai, que depèn del Vicerectorat de Relacions Exteriors i de Cooperació i es dedica a promoure l'oferta de la UAB a la Xina. Està en contacte amb les universitats xineses i dóna suport a les persones de la Universitat que fan estades a la Xina. Aquesta oficina també tindrà aviat un web propi.

Les universitats xineses han mostrat molt interès a col·laborar amb la UAB en l'intercanvi tant de professors com d'estudiants. Els acords permetran posar en marxa la «fórmula 2 + 2»: els estudiants seguiran, els dos primers anys, uns potents cursos de llengua, a més d'una sèrie d'assignatures bàsiques, acordades amb la facultat d'acollida, per preparar-

se per venir. I, els dos anys següents, continuaran els seus estudis a la UAB.

A més, la relació amb les universitats xineses es beneficia de l'acord de reconeixement de titulacions entre ambdós països que va signar la ministra d'Educació, l'octubre del 2007, a Beijing.

Aquesta iniciativa enforteix la històrica relació de la UAB amb l'Àsia oriental. El curs 1988-1989, la UAB va crear el Centre d'Estudis Xinesos, més tard integrat al Centre d'Estudis Internacionals i Inter-culturals. Des del 2003, la UAB ofereix, conjuntament amb la UPE, la llicenciatura-

Els prop de 150 estudiants xinesos que hi ha a la UAB sumen entre el 10 % i el 12 % dels que hi ha a tot Espanya

ra d'Estudis de l'Àsia Oriental, la primera titulació d'aquest tipus a l'Estat espanyol.

La UAB també té acords amb centres de Corea del Sud, del Japó, de Taiwan, d'Austràlia i de Nova Zelanda. Destaca la relació amb Corea del Sud, on professors de l'ICTA donen assessorament per crear un institut tecnològic. Per la seva banda, la UAB participa en l'assessorament de l'European Consortium of Innovative Universities (una associació internacional d'onze universitats, entre les quals l'Autònoma és l'única espanyola) a la Universitat de Pyongtaek per crear la nova Universitat Europa-Àsia.

Un Institut Confuci a la UAB

S'ha creat el nou Institut Confuci de Barcelona a partir d'un consorci format per la UAB, la UB, Casa Àsia i l'Oficina Nacional d'Ensenyament del Xinès com a Llengua Estrangera. La formació d'aquest centre es va formalitzar amb un conveni, signat a Madrid, dins d'una trobada de centres de l'Institut i altres institucions sobre l'ensenyament del xinès a Espanya.

Aquest institut promourà el coneixement del mandarí i la cultura xinesa en general, d'una

manera similar a com actuen l'Institut Cervantes o l'Institut Ramon Llull. L'Institut Confuci ja té seus a València, a Granada i a Madrid. El centre estarà vinculat a la Shanghai International Studies University (SISU) i una de les seves seus estarà a la Facultat de Traducció i d'Interpretació de la UAB. A més de fomentar l'aprenentatge del mandarí, permetrà portar professors xinesos, organitzar activitats acadèmiques, etc.

Telefónica i la UAB oferiran noves beques de doctorat

La UAB i Telefónica oferiran beques a estudiants de doctorat que realitzin tesis doctorals de qualitat. Ambdues institucions han acordat col·laborar per aprofitar al màxim els seus respectius potencials en benefici del desenvolupament científic del país.

Aquesta col·laboració serà possible gràcies al conveni que van signar, el 28 d'abril passat, Lluís Ferrer, rector de la UAB, i Carlos Francisco Domingo, director del Centre de Barcelona, Internet, Multimèdia i Multilingüisme, de Telefónica Investigació i Desenvolupament (Telefónica I + D).

Aquestes beques s'adreçaran als estudiants titulats de qualsevol universitat nacional o estrangera que presentin un currículum formatiu d'excel·lència en els àmbits d'interès de la UAB i de Telefónica I + D, sense cap restricció de nacionalitat, i que hagin estat admesos en un dels programes de doctorat de la UAB. Les beques estaran regulades per la normativa de beques de personal investigador en formació de l'Autònoma.

El Parc de Recerca UAB tindrà la col·laboració de La Caixa

Lluís Ferrer i Isidre Fainé.

La Caixa i la UAB van subscriure, el 5 de maig, un conveni de col·laboració que s'estén a tots els àmbits de l'activitat universitària, amb un èmfasi especial en l'impuls de les activitats del Parc de Recerca UAB i en la promoció d'accions educatives i socials de la mà de l'Obra Social de l'entitat financera. Segons l'acord, La Caixa aportarà més de 3,7 milions d'euros els pròxims cinc anys.

El conveni, signat pel rector de la Universitat, Lluís Ferrer, i pel president de La Caixa i de la Fundació La Caixa, Isidre

Fainé, es concretarà amb la incorporació de La Caixa a la Fundació Parc de Recerca UAB.

El conveni preveu el desenvolupament de projectes socials, entre els quals destaca la millora de l'accessibilitat al campus de la UAB per permetre que les persones amb discapacitats accedeixin amb normalitat als estudis. Aquesta iniciativa es concretarà en ajudes a la matrícula, la supressió de barreres arquitectòniques i tecnològiques i serveis d'acompanyament amb voluntaris i professionals.

En segon lloc, l'Obra Social La Caixa col·laborarà en els programes de la Fundació Autònoma Solidària, com els de voluntariat hospitalari, el programa de reinserció de presos i menors i el programa perquè les persones immigrades facin cursos de postgrau que els permetin integrar-se al mercat laboral.

El conveni també preveu la participació de l'Obra Social en la millora del programa de beques predoctorals de la UAB per als estudiants que es troben en l'últim període de formació.

PREMIS

Romà Gubern, primer acadèmic de les Noves Arts de la Imatge

Romà Gubern, catedràtic emèrit de la UAB, ha estat elegit acadèmic de número de la Reial Acadèmia de Belles Arts de San Fernando. Gubern serà el primer acadèmic de les Noves Arts de la Imatge d'aquesta institució i ha estat proposat per José Luis Borau, Tomás Marco i Alberto Schommer. És autor de textos de referència sobre cinema i televisió i ha estat professor d'història del cinema a diverses universitats dels Estats Units. Ha fet recerca a l'Institut Tecnològic de Massachussets (EUA) i ha estat director de l'Institut Cervantes de Roma. Des de fa dos anys, la UAB atorga el Premi Romà Gubern de Cinema Assaig.

Lina Badimon rep el premi Fundación Lilly

Lina Badimon, directora del Centre de Recerca Cardiovascular de Barcelona, ha estat guardonada amb el Premi Fundación Lilly de Recerca Biomèdica Preclínica, que reconeix trajectòries d'excel·lència d'investigadors que mantenen la seva activitat en institucions o centres d'Espanya. La doctora Badimon dedicarà el premi a identificar dianes diagnòstiques i terapèutiques per combatre l'aterosclerosi i la isquèmia. Les activitats de recerca de Lina Badimon estan centrades en l'aterosclerosi, la trombosi i la patologia vascular en el vessant de la malaltia isquèmica. És autora de més de 400 articles entre revistes científiques i llibres.

L'estudiant Joan Serra, Premi Europeu de Periodisme

Joan Serra, estudiant de quart curs de Periodisme, ha estat el guanyador, a Espanya, del Premi Europeu de Periodisme sobre l'Ampliació Europea amb l'article «Los puentes de Fidan», publicat a la revista *El Campus de l'Autònoma*. El premi li ha estat atorgat per la seva original aproximació a l'ampliació de la UE com a entitat pacificadora i estabilitzadora. El premi el convoca la Comissió Europea i s'adreça als estudiants i professionals d'entre 17 i 35 anys. S'hi han presentat 400 participants de 35 estats diferents amb l'objectiu d'animar els joves europeus a compartir les seves visions sobre l'ampliació de la UE.

El Dia de la Família aplega vuit-centes persones

Van participar-hi 350 famílies.

Les famílies rebien una bossa amb material informatiu sobre l'oferta acadèmica i de serveis de la Universitat.

El vicerector Joan Carbonell va donar la benvinguda.

Visita a la Facultat de Traducció i d'Interpretació.

Es van utilitzar vint autocars per visitar el campus.

Alumnes de batxillerat i de cicles formatius i les seves famílies van visitar les instal·lacions de la UAB

El 26 d'abril va tenir lloc el Dia de la Família. La UAB va obrir les portes de les seves instal·lacions a les famílies d'estudiants de segon de batxillerat i de cicles formatius de grau superior. En aquesta cinquena edició, hi van participar 350 famílies, un total de vuit-centes persones. La visita a la Vila Universitària va atreure 390 persones. Com en les edicions anteriors, el bon temps va marcar la jornada.

Les famílies van arribar a les 10 del matí a l'hotel Campus, el punt de trobada, on van rebre com a obsequi una bossa i materials amb informació sobre l'oferta acadèmica i de serveis de la UAB. Dins de l'hotel, el vicerector d'Estudiants i de Cultura, Joan Carbonell, els va donar la benvinguda i va fer una breu presentació de la Universitat als assistents, que provenien d'arreu de Catalunya, d'altres comunitats autònomes de l'Estat (el País

Basc, les Balears, Aragó i el País Valencià) i d'Andorra.

Carbonell va destacar que l'accés al món universitari suposa no només un pas endavant en la carrera dels estudiants sinó també tot un «canvi vital». D'altra banda, va explicar als assistents que la Universitat es troba en un moment de canvis profunds deguts a la implantació de l'espai europeu d'educació superior.

Tot seguit, les famílies es van repartir en vint autocars per fer una volta pel campus i conèixer les instal·lacions de la UAB. A més de conèixer els centres acadèmics i els serveis a la comunitat universitària, van poder fer-se una idea de la dimensió del Parc de Recerca UAB mentre veien les diferents estructures de recerca del campus que en formen part, a més de l'olivera commemorativa que van plantar, en la inauguració del Parc, el president de la Generalitat, José Montilla, i el rector, Lluís Ferrer.

Després d'aquest passeig, van visitar les diferents facultats i escoles universitàries en funció dels estudis sobre els quals es volguessin informar. Catorze

centres van obrir les seves portes. A cadascun, els esperaven els professors i els responsables dels centres, que els van donar la benvinguda, els van mostrar les instal·lacions i els van explicar els objectius i les característiques de cada carrera. Els visitants van poder familiaritzar-se amb els laboratoris de pràctiques, les biblioteques, les aules informàtiques, etc.

INTERÈS PER LA VILA

Altrament, l'important nombre de visitants procedents d'arreu de Catalunya i de la resta d'Espanya fa que la visita a la Vila Universitària sigui un punt de creixent interès. Les famílies interessades van poder conèixer de primera mà l'oferta residencial de la UAB visitant diferents apartaments i informant-se sobre les condicions d'accés. La Vila, a més, s'ampliarà el proper curs amb gairebé tres-centes noves places d'habitatge.

El Dia de la Família va mobilitzar un equip de setanta-cinc persones entre el personal de les facultats i escoles visitades (membres del PDI i del PAS) i els professionals i els becaris de l'Àrea de Comunicació i de Promoció de la UAB.

Bioinformàtica, traducció i criptologia

► Les activitats de l'Any de la Computació de la UAB es van intensificar durant el mes d'abril passat

Les activitats de l'Any de la Computació del mes d'abril es van iniciar amb una jornada dedicada a la bioinformàtica. Roderic Guigó, investigador del Grup de Recerca en Informàtica Biomèdica del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona, va oferir la conferència «La complexitat transcripcional del genoma humà des d'una perspectiva bioinformàtica», el 15 d'abril, a la sala d'actes de les facultats de Ciències i de Biociències.

Guigó va parlar dels darrers avenços que s'han fet amb l'anotació fina del genoma dins del projecte internacional ENCODE, que tracta d'esbrinar tots els seus elements funcionals. Aquests estudis bioinformàtics demostren la gran complexitat de la transcripció de la informació del nostre genoma.

Durant la jornada, es va organitzar l'exposició «Una invitació a la bioinformàtica», que permetia viatjar a través del genoma humà, tafanejar l'ADN de James D. Watson, explorar els secrets del color dels ulls, descobrir alguns dels canvis genètics que ens fan humans i fer una ullada al passat per saber de quin color tenien el pèl els mamuts o l'home de Neandertal, entre altres experiències.

A l'exposició es mostraven les activitats dels grups de la UAB que utilitzen la bioinformàtica en el seu dia a dia: el Grup de Bioinformàtica de la Variació Genètica, el Grup de Biologia Computacional, el La-

Bruce Schneier, a l'ETSE, el 24 d'abril.

Exposició «Una invitació a la bioinformàtica».

Roderic Guigó durant la seva intervenció, el 15 d'abril.

boratori de Medicina Computacional i la Plataforma Bioinformàtica de la UAB. Un vídeo presentava el protagonisme de la bioinformàtica en la recerca en genòmica i el visitant podia experimentar amb les eines bioinformàtiques que utilitzen els investigadors.

El dia 22 d'abril va tenir lloc una taula rodona sobre «La traducció automàtica com a instrument al servei del multilingüisme», amb la participació d'Alan K. Melby, lingüista computacional de la Brigham Young University (EUA); David Farwell, lingüista computacional de la New Mexico State University i de la Universitat Politècnica de Catalunya; Joan A. Argenter, director de la Càtedra de la UNESCO de Llengües i Educació a l'Institut d'Estudis Catalans; i Johan Häggman, membre del Gabinet del Comissariat de la UE responsable de multilingüisme. Pilar Sánchez Gijón, professora del Departament de Traducció i d'Interpretació de la UAB, va moderar la taula.

GURU DE LA CRIPTOLOGIA

La sala de graus de l'ETSE va acollir, el 24 d'abril, la conferència «Criptologia i computació», a càrrec de Bruce Schneier, guru de la seguretat computacional i creador d'importants algorismes d'encipheració. El seu primer llibre, *Applied cryptography*, tot un èxit de vendes, explicava com la ciència arcaica de codis secrets segueix vigent. Schneier va parlar de la computació i de les xarxes de seguretat, així com també dels problemes de seguretat que existeixen a totes les escales, des de l'àmbit de la seguretat personal fins al crim, la seguretat de les corporacions i la seguretat nacional.

La programació cultural de l'Any de la Computació del mes d'abril es va centrar en la projecció de pel·lícules com *Matrix*, *Ghost in the Shell*, *Piratas de Silicon Valley*, *IA Intel·ligència Artificial* o *Conspiración en la Red*, dins el cicle El Cinema i la Computació.

Alumnes i professors de la UAB, a la III Trobada de Joves Lectors

El Mas Silvestre de Banyamars va acollir, el 25 i el 26 d'abril, la III Trobada de Joves Lectors. Aquesta estada, organitzada per la Fundació Premsa Comarcal amb la col·laboració de la Xarxa Joan Lluís Vives d'Universitats, tenia la finalitat d'estudiar els models de premsa de proximitat que fomentin la lectura dels periòdics, particularment dels de pagament.

La proposta de participació en aquestes sessions de treball era temptadora:

a través d'una subvenció de la Generalitat, l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal oferiria gratuïtament el transport, l'estada i les dietes al centenar d'alumnes de les facultats de Comunicació de les universitats adherides a la Xarxa Joan Lluís Vives. Hi havia cinc seminaris conduïts pels alumnes que exploraven les noves estratègies i tàctiques de què disposa la premsa de proximitat per vincular-se amb una generació acostumada

a satisfer les necessitats informatives a la seva manera i a través de mitjans fins ara no tradicionals.

Les conclusions de la jornada es faran servir per al projecte estratègic que prepara l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal sobre el que sabem i el que cal saber sobre aquestes estratègies eficaces que poden adoptar els periòdics catalans de comarques per relacionar-se amb els joves i incorporar-los com a lectors.

El professor Vicenç Fisas rep el premi Iniciativa Solidària

La campanya contra el comerç d'armes impulsada pel professor Vicenç Fisas i promoguda per Amnistia Internacional, Greenpeace, Intermón Oxfam i la Fundació per la Pau ha estat guardonada amb el premi Iniciativa Solidària 2007 que atorga *El Periódico de Catalunya*.

El desembre del 2007, el Congrés dels Diputats va aprovar per consens la Llei de comerç d'armes. Aquesta normativa obligarà el govern a aplicar els criteris del codi de conducta de la UE, que no permeten transferències d'armes a països en conflicte o en què es violin els drets humans. Un dels punts forts de la llei és que les sol·licituds d'armes han d'aportar més informació de control, com per exemple qui les farà servir. Així mateix, també hi ha clàusules de no-reexportació i informació sobre els països de trànsit.

Els representants de les organitzacions implicades es mostren satisfets amb l'aprovació. «És una bona llei. No és la que ens hauria agradat, però s'ha millorat

molt en transparència», afirma el director d'Intermón Oxfam a Catalunya, Francesc Mateu. Mabel González, responsable de la campanya a Greenpeace, destaca que «s'ha fet un gran pas, ja que s'han aconseguit avenços en transparència i control». «És important que s'hagi regulat la matèria per llei, és això el que li dóna la importància política que té», afegeix. Per aconseguir-ho, les organitzacions han fet un treball parlamentari intens, amb reunions amb tots els grups que han donat com a resultat el consens.

L'Escola de Cultura de Pau, dirigida pel professor Fisas, es va crear el 1999 per treballar per a la cultura de pau, els drets humans, l'anàlisi de conflictes i dels processos de pau, el desarmament i la prevenció dels conflictes. Els seus objectius són estendre el missatge de la cultura de pau i intervenir en temes relacionats amb els conflictes, els processos de pau, la rehabilitació postbèl·lica, el comerç d'armes i la diplomàcia paral·lela.

La qualitat esdevé el tema central de la cinquena edició del Workshop EPSI

El 25 d'abril, l'Escola de Prevenció i de Seguretat Integral de la UAB (EPSI) va dur a terme, a l'Hotel Serhs Campus, la cinquena edició del workshop, una trobada entre escola i empresa que té com a objectiu establir contactes adreçats a la inserció laboral dels titulats i que inclou un debat entre representants d'institucions i empreses capdavanteres del sector.

Enguany, les ponències van versar sobre el tema «Inversió en seguretat. Inversió en qualitat». La conferència inaugural va anar a càrrec de Joan Ras, president de l'associació Qualicat (Associació Catalana per a l'Excel·lència) i soci d'Auren Consultors. Altres ponents van ser Xavier Llebaria, de l'Àrea de Qualitat i Procediments de l'Agència Catalana de Certificació; Héctor Armesto, cap del Departament de Prevenció del Servei de Prevenció del Servei de l'AGEPSI; José Juan Rodríguez, director de l'Observatori de Seguretat Alimentària de la UAB; José Miguel Costa, també d'Auren

Consultors; Laura Moreno, directora de Prevenció de Ficosa Internacional; i Francesc Santasusana, del Grup Santasusana. El taller pràctic es va centrar en l'enginyeria aplicada als plans d'emergència.

Abans de finalitzar l'acte, 55 alumnes van tenir l'oportunitat d'entrevistar-se amb responsables de 20 empreses destacades del sector. Manuel Ballbé, delegat del rector a l'EPSI i catedràtic de Dret Administratiu de la UAB, va ser l'encarregat de clausurar la jornada.

Els alumnes prenen contacte amb les empreses.

Estudiants d'empresarials premiats a Sabadell

Estudiants de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de la UAB han estat guardonats als Premis Sabadell, Ciutat Emprenedora, que convoca l'Ajuntament de Sabadell a través de l'agència Vaporlloch. El Premi al Millor Projecte Empresarial Universitari, dotat amb 3.000 euros, ha estat per a Samuel Carreño pel projecte VICI, basat en el mercat de les bicicletes i en els esports de lleure associats. L'Accésit al 2n Millor Projecte Empresarial Universitari, dotat amb 1.500 euros, ha estat per a Esther Capellas i Alba Prat pel projecte ALBEST, referent a l'organització d'activitats enfocades al sistema cognitiu i psicomotriu de les persones grans.

Neix un canal de televisió de la Fundació Josep Laporte

La Fundació Biblioteca Josep Laporte ja té un canal de televisió. El canal en línia FJLTV es va presentar el Dia Europeu dels Drets dels Pacients a UAB Casa Convalescència, amb la presència d'Albert Jovell, director de la Fundació i president del Foro Español de Pacientes, M. Dolors Navarro, sotsdirectora de la Fundació i directora acadèmica de la Universitat dels Pacients, i Enric Pineda, responsable del nou portal de televisió. La FJLTV vol convertir el mitjà en un espai de trobada i d'actualitat sobre temes sanitaris, amb un enfocament didàctic i pedagògic. El portal ha estat dissenyat d'acord amb la pluralitat de necessitats de la seva audiència i té un enfocament didàctic i pedagògic.

El Servei de Llengües ofereix un taller sobre Argumenta

El 16 de maig va tenir lloc la XIV Trobada de Centres d'Autoaprenentatge sota el títol «Autoaprenentatge, distància i virtualitat». El Servei de Llengües de la UAB hi va oferir un taller sobre un programa d'autoaprenentatge, l'Argumenta. El taller, dirigit per Andreu Ayats i Ester Tur, es titulava «Com millorar les destreses comunicatives amb l'Argumenta». L'objectiu d'aquesta trobada és crear un espai de formació i d'intercanvi d'experiències entre especialistes, responsables i assessors dels centres. Enguany hi han assistit més de 200 persones. La trobada ha estat organitzada per la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat i pel Consorci per a la Normalització Lingüística.

El Premi de Cinema Assaig reconeix dos films transgressors

➤ El director Alan Berliner va visitar l'Autònoma per participar a la presentació de la 3a edició del guardó

El Premi de Cinema Assaig de la UAB es consolida. D'una banda, el 27 d'abril passat es va saber el nom dels guanyadors de la segona edició del guardó. Altrament, la tercera edició va ser presentada oficialment el 12 d'abril al CaixaFòrum. A l'acte va ser-hi present el realitzador nord-americà Alan Berliner, que va impartir una classe magistral.

El jurat del II Premi de Cinema Assaig, format per Josetxo Cerdán, professor de la URV, Miguel Ángel Martín, realitzador de TVE, i Antoni Pinent, programador al CCCB, va premiar *La cosa nuestra*, de la videoartista sevillana María Cañas, i *Bs. As.*, del realitzador gallec Alberte Pagán, dos films considerats «radicalment transgressors» pel jurat.

Els dos films es van repartir els 4.000 € del premi. El jurat també va atorgar dues mencions: al film *Wide Awake*, d'Alan Berliner, i a *De la hospitalidad, derecho de autor*, d'Oriol Sánchez i Miguel Amorim. Entre els disset finalistes hi havia films de l'Argentina, els Països Baixos, Mèxic, Suècia, Suïssa i els EUA. Aquesta segona edició ha suposat la consolidació del premi,

tant per les més de seixanta obres presentades com per la seva qualitat.

El documentalista Alan Berliner va participar en la presentació de la tercera edició del premi i va ser present a la Sala Cinema de l'Edifici d'Estudiants de la UAB, el 10 d'abril, amb motiu de la presentació d'una nova categoria dirigida a estudiants i antics estudiants de la UAB. A l'acte, Berliner també hi va presentar la seva última pel·lícula, *Wide Awake*, guardonada a la segona edició del premi.

Aquest premi té com a objectiu fomentar la creació d'aquesta modalitat híbrida del documental en la qual es reflexiona a través de la imatge i del so. És el primer guardó d'aquestes característiques. El procés de rebuda de pel·lícules es tancarà el febrer de 2009 i el premi s'atorgarà l'abril del mateix any. Més informació a la contraportada.

Alan Berliner, Josep Maria Català i Esteve Riambau.

NOMENAMENTS

Director del Departament de Medicina i Cirurgia Animals

En l'àmbit del col·lectiu del personal docent i investigador (PDI), el doctor Félix Àngel García Arnas ocupa el càrrec de director del Departament de Medicina i Cirurgia Animals des del dia 1 d'abril d'enguany.

BREUS

Rosa Cullell és escollida directora general de la CCMA

La presidenta del Consell Social de la UAB, Rosa Cullell, serà la nova directora general de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA). Cullell (Barcelona, 1958) es va llicenciar en Ciències de la Informació a la UAB i es va diplomar en Alta Direcció a l'IESE. Va treballar a mitjans com *Mundo Diario*, TVE, BBC o *El País*. Ha ocupat diversos càrrecs a La Caixa i ha estat consellera delegada del Grup 62, portaveu de la plataforma «Estatut, jo sí», membre del consell editorial del diari *Avui* i directora del Liceu.

EL WEB

<http://www.uab.cat/servei-llengues>

El Servei de Llengües de la UAB ha estrenat web. És una pàgina concebuda com el gran portal de les llengües a l'Autònoma, adreçada a la comunitat universitària i als públics externs. Aglutina tots els serveis de l'àmbit de les llengües, que fins ara s'oferien disgregats. Els continguts i l'estructura són fruit de la nova estructura organitzativa del Servei de Llengües. Així, com a àrees temàtiques principals trobem els cursos que ofereix UAB Idiomes, el servei de traducció i revisió, les eines de suport lingüístic, els serveis per a empreses i els projectes a mida. En la secció de «Destacats» figura l'«Assessoria professional», les «Proves de nivell», els «Certificats», els «Crèdits de lliure elecció», les «Preguntes més freqüents», les «Dates clau» i «Treballa amb nosaltres». La pàgina inclou notícies d'actualitat i webs relacionats amb el Servei i les llengües.

RECERCA

Creen el primer nanomotor tèrmic

El motor actua com un nanotransbordador

► Es tracta d'un nanotub de carboni amb una mida un milió de vegades més petita que la del forat d'una agulla

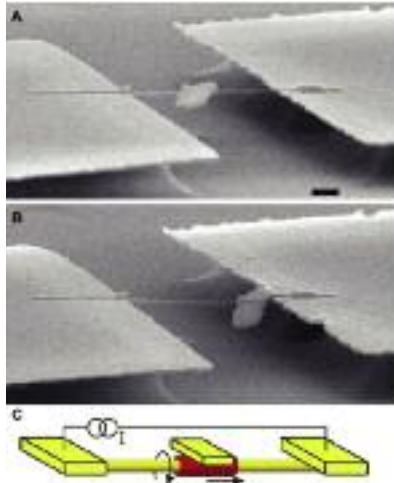
Investigadors del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), de la Universitat Autònoma de Barcelona i de l'Institut Català de Nanotecnologia (ICN) han construït el primer nanomotor que es mou mitjançant les diferències de temperatura. Es tracta d'un nanotub de carboni capaç de desplaçar càrregues i de girar com un motor convencional, però amb la característica de ser un milió de vegades més petit que el forat d'una agulla. Aquesta recerca obre les portes a la creació de nous dispositius nanomètrics capaços de fer tasques mecàniques que podrien tenir futures aplicacions en àmbits tan diversos com la biomedicina o el disseny de nous materials.

El nanotransbordador consisteix en un nanotub de carboni –és a dir, una molècula formada per àtoms de carboni dis-

Els investigadors van observar que el moviment no es produeix gràcies al camp elèctric sinó a l'increment de la temperatura

posats en forma de neula– i un altre nanotub al seu damunt, concèntric i més curt, que es pot desplaçar o bé girar sobre ell mateix fent la tasca de rotor. Al nanotub curt se li pot afegir una càrrega metàl·lica, de manera que el dispositiu permet transportar aquesta càrrega d'un extrem a l'altre del nanotub llarg, i també fer-la girar al voltant de l'eix del tub, sense desplaçar-se.

Els investigadors han aconseguit controlar aquests moviments aplicant una diferència de temperatura als extrems del nanotub llarg. El nanotub mòbil es desplaça de la zona més calenta a la més freda, de manera similar a com succeeix

A i B: Imatges de microscopi electrònic on s'aprecia el moviment d'una làmina d'or sobre el nanotub de carboni. C: Representació esquemàtica del dispositiu.

amb l'aire al voltant d'una estufa. Es tracta de la primera vegada que s'aconsegueix crear un motor d'escala nanomètrica que utilitza diferències de temperatura per generar i controlar el moviment.

La intenció original dels investigadors era estudiar, tal com s'havia fet en altres experiments, com l'aplicació d'un camp elèctric entre els dos extrems del tub més llarg provocava el moviment del tub més curt. En aquesta recerca van descobrir, però, que l'origen del moviment no era en realitat el camp elèctric, sinó l'increment de temperatura.

Amb aquesta tècnica, la precisió amb què es poden controlar els desplaçaments al llarg del tub arriba a distàncies inferiors al diàmetre d'un àtom. Aquesta capacitat de controlar el moviment d'objectes a escala del nanòmetre pot ser de gran utilitat en futures aplicacions de la nanotecnologia per al disseny de sistemes nanoelectromecànics amb un gran potencial tecnològic en àmbits com la biomedicina o els nous materials.

Pel que fa a una possible aplicació en l'àmbit de la computació, els investigadors destaquen que aquest nanomotor treballa pràcticament sense fricció i, per tant, obre les portes a la construcció de nous mecanismes de computació que necessitarien menys energia que els actuals per funcionar.

PUBLICAT A SCIENCE

La recerca, publicada a la revista *Science*, està liderada per Adrian Bachtold, investigador del CIN2 (Centre d'Investigacions en Nanociència i Nanotecnologia CSIC-Institut Català de Nanotecnologia) i del CNM (Centre Nacional de Microelectrònica, del CSIC), i per Eduardo Hernández, de l'ICMAB (Institut de Ciència de Materials del CSIC). Hi han participat Riccardo Rurali, del Departament d'Enginyeria Electrònica de la UAB, Amelia Barreiro, del CIN2 (CSIC-ICN) i autora principal de l'article, i Joel Moser, també del CIN2 (CSIC-ICN).

Col·laboració estreta dels centres de recerca

El nanomotor tèrmic és fruit d'una col·laboració estreta entre diversos centres de recerca capdavanters en la investigació sobre nanociència i nanotecnologia. Aquests centres estan situats al campus de la Universitat i estan vinculats al Parc de Recerca UAB: l'Institut Català de Nanotecnologia (ICN), una fundació de capital públic constituïda per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Autònoma de Barcelona que va ser inaugurada el juliol del 2003; el Departament d'Enginyeria Electrònica de la UAB, l'Escola Tècnica Superior d'En-

ginyeria (ETSE); el Centre d'Investigacions en Nanociència i Nanotecnologia (CIN2), institut de recerca conjunt integrat pel Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i l'Institut Català de Nanotecnologia (ICN); el Centre Nacional de Microelectrònica (CNM), centre de recerca del CSIC; i l'Institut de Ciència de Materials (ICMAB), que també és un centre de recerca del CSIC.

A més, també hi han participat diversos científics de la Universitat de Viena (Àustria) i de la Universitat de Lausana (Suïssa).

Seminari Interuniversitari sobre Estratègies d'Ensenyament i Aprenentatge (SINTE)

► Estudia com fer que els alumnes aprenguin millor i que els professors ensenyin d'una manera més

Un estudiant de psicopedagogia entrevista una professora d'institut que ha tingut un problema amb un alumne. La professora comença a plorar i l'estudiant, que tot just està aprenent a fer entrevistes, ha de reaccionar. La professora, no obstant això, és una actriu. L'entrevista ha estat gravada per investigadors per ser analitzada i per ensenyar a l'estudiant, futur psicòleg escolar, què és el que s'ha de fer en aquesta situació i per què.

La generació d'incidents –simulacres on els alumnes han d'afrontar situacions properes a les que es trobaran en la vida professional– forma part de les recerques del Seminari Interuniversitari sobre Estratègies d'Ensenyament i Aprenentatge (SINTE), un grup de recerca consolidat, integrat per una cinquantena de membres de la UAB, de la URL, de la UdG i de la UOC. El nucli de la UAB, encapçalat pel professor Carles Monereo, qui coordina el grup, estudia com afavorir que els alumnes aprenguin millor i que els professors ensenyin més eficaçment, tant en l'àmbit universitari com a secundària.

En el treball del SINTE, la recerca, la innovació docent i l'assessorament es donen la mà. A vegades, per exemple, porten a una classe un professional que explica un problema real i els alumnes

El SINTE té una publicació periòdica anomenada *E-strategic*, que es pot consultar al web del grup (www.sinte.es).

actuen com a autèntics assessors. «Intentem que la pràctica professional entri a les aules», explica Monereo.

El SINTE es va formar cap al 1990. Algunes de les primeres recerques estudiaven, per exemple, la presa d'apunts. Entre les conclusions d'aquests treballs destaca el fet que la majoria d'alumnes fan de «copistes», ja que reproduïen, gairebé al peu de la lletra, les paraules del professor. Segons Monereo, «aquest tipus d'apunts no ajuda a aprendre».

El grup s'ha preocupat per convertir els apunts en una eina d'aprenentatge. Ha dut a terme recerques en què els alumnes han d'elaborar un dossier, en grups de tres o quatre, cobrint objectius, introduint elements d'altres assignatures, fent una anàlisi crítica de la informació, etc. El professor fa el seguiment de cada

grup. Els resultats mostren una millor qualitat dels aprenentatges, més motivació dels estudiants i més competències relacionades amb el treball en equip.

D'altra banda, el SINTE ha desenvolupat un *practicum* interprofessional on estudiants de diferents facultats treballen junts, atès que, en el món professional, també ho faran. Han coordinat futurs mestres i psicopedagogs, però l'experiència és traslladable a infermers i metges, aparelladors i arquitectes, etc.

A més de les estratègies d'aprenentatge, el SINTE s'interessa per l'ensenyament i l'avaluació. Com diu Monereo: «Digues-

A vegades, el SINTE porta a una classe un professional que explica un problema real i els alumnes actuen com a assessors

Treballar per a l'adaptació a Bolonya

En el context universitari, el SINTE s'ha centrat a fer que l'alumne aprengui sobre la base de problemes reals o «autèntics» i que sigui més autònom aprenent, seguint la filosofia de l'EEES. El treball per mòduls n'és un exemple: dues o tres assignatures s'ajunten per plantejar problemes reals i els professors s'han de posar d'acord per fer que els alumnes puguin resoldre un grapat de problemes, tant prototípics com emergents, de la seva futura professió. Els membres de SINTE assessoren diferents universitats per tal

de desenvolupar projectes curriculars basats en problemes i competències (www.coesun.com/).

Segons Monereo, «el grau hauria de formar la gent per resoldre problemes reals. L'especialització i l'aprofundiment teòric haurien de passar als màsters i doctorats. La nostra recerca demostra que, amb l'ús de mètodes d'ensenyament i d'aprenentatge més actius i autèntics, els professors perceben que donen una formació més útil i els alumnes pensen que val la pena anar a classe».

me com avalués els teus alumnes i et diré com aprenen. Si fas un examen molt memorístic, l'estudiant *empolla*. Però, si en fas un que obliga a relacionar conceptes, l'estudiant ho intenta».

Entre els projectes que desenvolupa el SINTE per ajudar els alumnes a aprendre destaquen les estratègies per cercar informació en entorns virtuals, la millora de la comprensió lectora a partir de la tutoria entre iguals, la facilitació d'estratègies d'escriptura de textos acadèmics o l'estudi de com els alumnes construeixen coneixement professional.

Noves tecnologies per lluitar contra el canvi climàtic

► Científics de MatGas i del Center of Innovation in Carbon Capture Storage col·laboren en la recerca

El diòxid de carboni (CO₂), principal gas responsable de l'escalfament del planeta, amb un 84 % del total d'emissions de gasos a l'atmosfera amb efecte hivernacle, es pot emmagatzemar, convertir en altres materials i reutilitzar. Així ho va explicar, el 24 d'abril passat, Mercedes Maroto-Valer, directora del Center for Innovation in Carbon Capture and Storage (CICCS) de la Universitat de Nottingham (Regne Unit), en un seminari temàtic organitzat per MatGas a les seves instal·lacions, al Parc de Recerca UAB, per donar a conèixer l'estat actual de la recerca en les tecnologies CCS (*carbon capture and storage*).

L'opció més avançada tecnològicament en aquests moments, que es podria aplicar en un termini relativament curt, és l'emmagatzematge de CO₂ en dipòsits marins, ubicats al mar del Nord a més d'un quilòmetre de profunditat. Per transportar-lo cal construir una xarxa de gasoductes que el portin des dels principals punts emissors, com ara les centrals elèctriques, les cimenteres i les indústries petrolieres. Maroto-Valer va mostrar una proposta per als països europeus que consisteix en uns 150.000 quilòmetres de canonades, una de les quals sortiria des de la important zona d'indústries químiques de Tarragona.

Un altre procés en el qual el CICCS investiga amb la col·laboració de MatGas és la conversió de CO₂ en metà mitjançant un procés semblant a la fotosíntesi de les plantes. Els investigadors utilitzen CO₂, aigua, llum i catalitzadors per obtenir gas natural que, quan es fa servir, produeix CO₂ que torna a ser capturat per produir més gas natural. Es produeix, així, un cicle d'energia tancat, una solució perfecta per minimitzar les emissions de CO₂ i que cal continuar desenvolupant, va explicar Maroto-Valer.

Finalment, els científics investiguen també sistemes per convertir CO₂ en minerals per a la construcció. Fent-lo reaccionar barrejant-lo amb altres gasos, aigua i roques silícies es poden obtenir carbonats en què el CO₂ queda atrapat. Mercedes Maroto-Valer va mostrar un exemple per il·lustrar-ho: una pedra de la mida d'una fitxa de dominó on hi havia capturats tres litres de CO₂. Aquest procés es dona a la natura, però triga segles. El que volen aconseguir els investigadors és produir-lo en només unes hores.

Cadascun d'aquests processos pot ser aplicat a diferents nivells a cada país, en funció del volum de CO₂ generat per la seva indústria, les seves condicions econòmiques, les infraestructures, etc. El que cal és investigar-les per posar-les en pràctica al més aviat possible, perquè «són l'única solució possible per lluitar contra el canvi climàtic si es vol continuar mantenint el sistema industrial i econòmic actual», va concloure la professora Maroto-Valer en la seva intervenció.

Mercedes Maroto-Valer, directora del Center of Innovation in Carbon Capture and Storage (CICCS).

La malaltia de la frontera s'instal·la al Pirineu català

El virus de la malaltia de la frontera, que afecta principalment ovelles i cabres, produeix pèrdues econòmiques importants. Entre el 2001 i el 2002 es va descriure un brot a l'isard del Pirineu català. Investigadors del Servei d'Ecopatologia de Fauna Salvatge de la UAB han publicat un estudi a la revista *Veterinary Microbiology* on es presenta l'anàlisi de mostres de teixits d'isards d'aquesta zona entre els anys 2002 i 2006. Els resultats de la recerca indiquen que la infecció pel virus de la malaltia de la frontera s'ha convertit en endèmica entre la població d'isards del Pirineu català i, per tant, pot tenir un impacte significatiu en la dinàmica de la població.

Molècules amb propietats de cristalls líquids iònics

Els cristalls líquids iònics estan formats per ions. Són interessants perquè sumen les seves propietats de cristall líquid a la conductivitat dels líquids iònics. El cristall líquid és una fase intermèdia entre l'estat sòlid i l'estat líquid que manté característiques d'ambdós; els cristalls líquids s'utilitzen, per exemple, per fabricar pantalles. Els líquids iònics es consideren uns possibles substituïts dels dissolvents orgànics convencionals que serien més respectuosos amb el medi ambient. S'han preparat dues noves famílies de molècules amb aquestes característiques gràcies a una recerca publicada a *Langmuir* en què han participat investigadors del Departament de Química.

Estudien els diferents patrons moleculars de *Legionella*

Les torres de refrigeració estan implicades en la majoria de brots comunitaris de legionel·losi. En una recerca publicada a *Environmental Microbiology* s'ha estudiat la variabilitat genotípica dels patrons moleculars de *Legionella pneumophila* en 34 torres de refrigeració. S'hi va observar una gran diversitat genotípica i es va comprovar que els patrons moleculars persistien en el 79 % de les torres de refrigeració entre sis mesos i cinc anys. Aquesta gran diversitat genotípica observada en les torres de refrigeració ajuda a la recerca en el brots de legionel·losi. En la recerca han participat membres de la Unitat de Malalties Infeccioses de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.

Congrés de la Societat Europea de Cirurgia Endocrina

Del 24 al 26 d'abril va tenir lloc, al Centre de Convencions Internacionals de Barcelona, el tercer Congrés de la Societat Europea de Cirurgia Endocrina, amb la participació de 350 especialistes de més d'una vintena de països.

El comitè organitzador va ser presidit per Antonio Sitges Serra, catedràtic de Cirurgia de la UAB i cap del Departament de Cirurgia de l'Hospital del Mar. L'organització del Congrés va ser encarregada al seu grup de recerca fa dos anys, en la darrera reunió bianual, com a reconeixement a la seva tasca de recerca clínica en el camp de la cirurgia endocrina. La Societat Europea de Cirurgia Endocrina va ser fundada el 2003. Va celebrar el seu primer congrés a Pisa el 2004 i el segon a Cracòvia dos anys més tard.

Al Congrés es van presentar 33 comunicacions orals, 130 pòsters, un simposi sobre càncer de tiroide i una conferència magistral a càrrec de Jean-François Henry, de l'Hospital de la Timone de Marsella, sobre el paper actual de les tècniques d'obtenció d'imatges en la cirurgia d'hiperparatiroidisme primari.

El Congrés ha coincidit amb la sisena edició dels exàmens de l'European Board of Endocrine Surgery, a l'Hospital del Mar, que pretén ajudar a garantir la qualitat, l'homogeneïtat i la millora dels estàndards de l'atenció sanitària en l'àmbit de la cirurgia endocrina a Europa.

El secret de la longevitat podria no estar en els gens

► Científics de la UAB, de l'IMIM i de la UB estudien el cas d'un menorquí que va arribar als 114 anys

Un estudi sobre la salut de qui va ser una de les persones més velles del món, morta recentment als 114 anys, conclou que no tenia variacions genètiques que afavorissin la seva longevitat. Els investigadors destaquen l'estil de vida saludable, la dieta mediterrània, el clima moderat i l'activitat física regular com els possibles condicionants de la seva salut excel·lent.

Els investigadors van estudiar la massa òssia i van fer l'anàlisi genètica d'un home de salut envejable, quan comptava 113 anys, i de quatre membres de la seva família, nascuts i residents en un petit poble de Menorca. Els resultats de l'estudi, publicat recentment a *Journal of Gerontology*, mostren que l'estat dels ossos era excel·lent: l'índex de massa òssia era bo, no tenien cap curvatura anòmala i no havien patit mai cap fractura.

Pel que fa a l'anàlisi genètica, els científics van cercar sense èxit mutacions en un gen, el klotho, que generalment estan relacionades amb una bona densitat de minerals i, per tant, amb una bona salut als ossos, i també en el gen LRP5, mutacions associades amb la longevitat. Cap

dels membres de la família estudiada tenien mutacions en aquests gens.

Tot i que, a partir dels resultats obtinguts, no es pot descartar la implicació d'altres mutacions genètiques, els investigadors destaquen que l'excel·lent estat de salut va ser probablement degut a la dieta mediterrània, al clima moderat de l'illa, a l'absència d'estrès i a l'activitat física regular. L'estudi destaca que l'home va anar tots els dies en bicicleta, fins als 102 anys d'edat, a cuidar l'hort familiar.

L'estudi ha estat dirigit pel professor de la UAB Adolfo Díez Pérez, investigador de l'Institut Municipal d'Investigacions Mèdiques (IMIM) i metge de l'Hospital del Mar, i hi han participat els investigadors de l'IMIM Leonardo Mellibovsky, Pau Lluch i Xavier Nogués i els investigadors del Departament de Genètica de la UB Mariona Bustamante, Susana Balcells i Daniel Grinberg.

Adolfo Díez Pérez (tercer per l'esquerra) i el seu equip.

Descobreixen una de les causes de la hipercolesterolèmia familiar

Investigadors de l'Institut de Biotecnologia i de Biomedicina i del Departament de Bioquímica i de Biologia Molecular de la UAB, en col·laboració amb investigadors de la Universitat de Saragossa, han descobert una de les causes que provoquen la hipercolesterolèmia familiar (FH), una malaltia genètica que pateix un de cada cinc-cents individus. La recerca, publicada al *Journal of Biological Chemistry*, revela el funcionament incorrecte d'una proteïna associada a aquesta malaltia.

La FH és causada per defectes en la funció del receptor de lipoproteïnes de baixa densitat (LDL), que regula el pas de

proteïnes portadores de colesterol de la circulació als teixits. La FH provoca, en el seu vessant més lleu, elevats nivells de colesterol a la sang i, per tant, un major risc de patir arteriosclerosi i problemes cardíacs; i en els casos més agressius, una arteriosclerosi molt severa que pot portar a una mort molt prematura.

Moltes mutacions genètiques que provoquen la FH es produeixen en la regió modular LA5 del receptor LDL. Els investigadors han estudiat el plegament de l'LA5 (el procés en què es «plega» per adoptar la seva estructura final) en persones sanes i en persones amb la mutació

genètica que causa la FH. Han trobat que, durant el procés, la formació d'una forma no funcional i la de la forma activa de la proteïna competeixen, i que aquesta última és la que finalment s'assoleix quan el procés es completa correctament.

Els investigadors han comprovat que, en les formes associades a la malaltia, predomina la forma no funcional. Però també han descobert que l'estat d'aquesta forma és reversible i pot esdevenir activa, cosa que els ha portat a considerar la possibilitat de crear fàrmacs eficaços que estabilitzin aquesta forma

COMUNITAT

El consum conscient protagonitza les activitats de la III Setmana de la Cooperació a la UAB

L'objectiu és sensibilitzar la comunitat universitària i promoure la implicació en iniciatives de solidaritat i de cooperació.

Arcadi Oliveres va parlar de comerç i pobresa.

Va haver-hi una bona participació a les xerrades.

► La Fundació Autònoma Solidària organitza aquesta activitat, que enguany ha arribat a la tercera edició

Qui més qui menys sap que el nostre consum té repercussions a escala global. Ara bé, fins a quin punt és injust el comerç internacional o quin grau de responsabilitat tenim cadascú de nosaltres? No hi ha una definició clara. Per això, i amb la intenció d'analitzar les necessitats reals i les fictícies, la III Setmana de la Cooperació presentava una programació dedicada a debatre i a treballar al voltant del consum responsable. Sota el lema *Acció conscient, consum conscient!*, durant la setmana del 14 al 18 d'abril, la Fundació Autònoma Solidària (FAS) va oferir xerrades, debats, cinefòrums, teatre, etc.

La III Setmana de la Cooperació, organitzada per la FAS per tercer any consecutiu, s'ha dut a terme gràcies a la col·laboració de diferents col·lectius d'estudiants. L'Assemblea d'Econòmiques i la de Comunicació, el Grup de Voluntaris d'Intermón Oxfam i el Grup de Voluntaris de la FAS són alguns dels col·lectius que s'han implicat en la preparació d'aquestes jor-

nades, que han resultat ser un èxit. Part del secret d'aquest èxit, possiblement, rau en la diversitat d'aspectes relacionats amb el consum i la varietat en el seu tractament, perquè amb una oferta àmplia és més fàcil que tothom acabi trobant una activitat que li cridi l'atenció.

Els objectius eren sensibilitzar la comunitat universitària sobre les situacions de desigualtat, gestionar el Fons de Solidaritat de la UAB, promoure la participació activa i la implicació en projectes de cooperació o proporcionar suport a la comunitat en l'execució de projectes de coope-

ració per al desenvolupament. I, gràcies a la correcta definició d'aquestes fites, s'han aconseguit unes conclusions gratificant: l'organització es congratula d'haver sensibilitzat bona part de la comunitat universitària sobre les conseqüències de l'actual model de consum, de fomentar la reflexió entorn de les desigualtats mundials que genera i de proposar alternatives des del consum conscient, tant individualment com col·lectivament. Amb tot això, doncs, s'ha aconseguit una valoració positiva que encoratja la FAS a seguir amb aquesta iniciativa.

Bona oferta d'actes, millor participació

Més de 650 membres de la comunitat universitària van informar-se sobre el vincle entre el poder econòmic i els ciutadans, van conèixer totes les facetes del consum i van esgarrifar-se davant d'algunes xifres com les que l'economista Arcadi Oliveres va tractar en la seva conferència, «Globalització, comerç internacional i pobresa». Xifres que mostren que al món hi ha 2.700 milions de persones que guanyen entre 0 i 2 dòlars al dia, o que els ingressos d'un ciutadà del nord d'Europa són més de cent vegades superiors als d'un africà.

No només les xerrades van tenir bona participació. A l'organització estan satisfets de l'acceptació general que ha tingut tot el programa i destaquen la sessió de cinefòrum, en què es va projectar el film *Oro negro (Black gold)*, per la quantitat d'espectadors i la qualitat del debat posterior. Unes setanta persones van assistir al dinar popular que es va fer a la plaça Cívica i més de quaranta alumnes van participar regularment en totes les activitats del programa de la Setmana de la Cooperació, que, a més, poden ser reconegudes com a crèdits de lliure elecció.

La UAB analitza la seva acció d'ajuda al desenvolupament

► Una vintena d'«actors» van exposar les seves experiències de cooperació a Sud-amèrica i a l'Àfrica

El 17 d'abril va tenir lloc la Jornada d'Actors de Cooperació al Desenvolupament de la UAB. Organitzat per la Fundació Autònoma Solidària (FAS), aquest acte va servir per repassar les iniciatives que es prenen a la UAB i discutir les prioritats de la cooperació universitària per al desenvolupament. Una vintena de persones van explicar les seves experiències a l'Amèrica del Sud i a l'Àfrica.

A la inauguració de la Jornada, el rector de la UAB, Lluís Ferrer, va afirmar que l'acció solidària ha de ser «transversal» i que ha d'implicar no només la FAS sinó també «molta gent de la comunitat universitària». La vicerectora de Relacions Exteriors i de Cooperació, Mercedes Unzeta, va destacar que la Jornada vol «establir sinèrgies entre la gent implicada» en les accions de cooperació, i la directora de la FAS, Begoña Navarrete, va explicar-ne el funcionament. Per la seva banda, el secretari general de la UAB, Rafael Grasa, va explicar que la cooperació està «acceptada i garantida» en l'entorn universitari, i va presentar el Codi de Conducta en Matèria de Cooperació al Desenvolupament, aprovat per les universitats espanyoles, al qual la UAB està adherida.

«La UAB ha de definir una política clara i compromesa de cooperació al desenvolupament».

Aquest seria l'aspecte clau que convé millorar a la UAB, segons les conclusions a què es van arribar a la Jornada. A banda, però, també s'ha considerat la necessitat de crear allotjaments estables (cases o apartaments) als campus de les universitats on es duen a terme accions de cooperació al desenvolupament per poder allotjar-hi professors visitants, així com també la necessitat de reconèixer contraparts no universitàries per als projectes.

A més, s'ha de garantir que les accions es duguin a terme en universitats amb convenis marc amb la UAB per facilitar les gestions; s'ha de millorar la col·laboració dins la UAB entre els diferents projectes de cooperació i les persones implicades haurien de rebre més suport.

LLEGIR TESIS AL SUD

També es va considerar necessari facilitar la incorporació de la gent jove com a actors de la cooperació universitària i reconèixer l'activitat docent realitzada en països del sud en el marc de la cooperació al desenvolupament. Pel que fa a les tesis doctorals, es va parlar de la importància de poder-ne llegir a països del sud facilitant la participació de professors de la UAB.

Aquestes són només algunes de les conclusions a què van arribar els participants a la Jornada. La valoració general d'aquesta trobada s'ha considerat «oportuna i productiva» i s'ha plantejat la possibilitat de donar continuïtat a aquesta

Begoña Navarrete, Mercedes Unzeta, Lluís Ferrer i Rafael Grasa durant la presentació de la Jornada.

BREUS

Nova edició dels cursos de conducció eficient de la UAB

Durant els mesos de maig i juny, la UAB ha reeditat els Cursos de Conducció Eficient, en col·laboració amb l'Institut Català de l'Energia. L'objectiu és donar a conèixer els beneficis ambientals i econòmics de la conducció eficient de vehicles i ensenyar les tècniques de conducció eficient als membres de la comunitat universitària. Els cursos estan dirigits a tota la comunitat universitària i tenen una durada de quatre hores. Inclouen l'ensenyament de conceptes teòrics de mobilitat sostenible i conducció econòmica i dues pràctiques de conducció. Les places són limitades i s'adjudiquen per ordre de sol·licitud. Per fer una reserva cal enviar una sol·licitud a l'adreça mobilitat@uab.cat.

Un concurs amb cent premis per celebrar el Dia d'Europa

El Centre de Documentació Europea de la UAB ofereix enguany, per celebrar el Dia d'Europa (que va tenir lloc el 9 de maig), un concurs sobre la Unió Europea. Es tracta d'un joc de mots encruats que té com a premis cent lots formats per llibres, articles de regal amb el logo de la UE i fullets turístics dels estats membres. El joc està disponible al web de la UAB. Les persones que l'omplien correctament podran participar en el sorteig dels cent lots. No són preguntes fàcils de respondre per a un públic no expert en la UE i, per tant, caldrà consultar les fonts d'informació de les institucions europees, que és, de fet, l'objectiu d'aquesta activitat.

Primera estada formativa per al PAS d'altres països d'Europa

Dins el marc de l'LLP Erasmus Programme, l'Àrea de Relacions Internacionals de la UAB va organitzar, del 19 al 23 de maig, la primera estada formativa per a personal d'administració i serveis d'altres universitats europees. L'objectiu de la mobilitat Erasmus per al PAS és que els beneficiaris aprenguin de les experiències i bones pràctiques de la institució de destí. Fins ara, la UAB ha participat en el programa amb nou membres del PAS, que han fet una estada a universitats de Noruega, Suècia, Finlàndia, Gran Bretanya, Itàlia i Grècia. De les universitats estrangeres, hi participen vint persones de nou països. A la UAB, hi col·laboren dinou membres de diverses àrees i serveis.

Es posa en marxa el nou web del Departament de Matemàtiques

El nou web del Departament de Matemàtiques, una eina imprescindible per als professors i investigadors.

➤ Es preveu que, al llarg de l'any, deu departaments més de la Universitat estrenaran web

Dins la línia de renovació i d'actualització de les diferents pàgines del portal de la UAB, ara els ha arribat el torn als departaments, estructures molt potents de docència i d'investigació de què disposa la Universitat. De la mateixa manera que s'ha fet amb els webs de les facultats, aquestes pàgines responen a un nou concepte tant d'estructura de la informació com de disseny i suposen un salt qualitatiu en la millora tecnològica i de la informació de la Universitat.

Els webs dels departaments es creen seguint l'estructura i el disseny corporatiu del web de la UAB i s'adeqüen a les particularitats i a la naturalesa de cada departament.

El primer web desenvolupat ha estat el del Departament de Matemàtiques de la UAB (www.uab.cat/matematiques), fruit d'una prova pilot en què els membres del Departament han treballat conjuntament amb els de l'Àrea de Comunicació i Promoció. Es preveu que, al llarg d'aquest any, deu departaments més renovaran el seu web.

Aquest web té una estructura de navegació bàsica formada per «El departament» (organització, equipaments i xifres), «La

docència» (estudis de grau i de postgrau) i «La investigació» (grups, projectes, seminaris...). A més, disposa de dos espais específics del Departament: «R + D + I» (consultoria, pràctiques, serveis empresarials, serveis als investigadors, institucions) i «Divulgació» (activitats com el Dissabte de les Matemàtiques, el Programa Argó o les proves Cangur, entre d'altres; i publicacions). També té notícies, destacats i enllaços directes.

Així, al web es pot trobar informació de qüestions que afecten aquest departament, com ara el projecte de mobilitat Imageen, les beques Pere Menal per a estudiants de Matemàtiques o l'important volum d'articles, llibres i revistes que produeix el Departament.

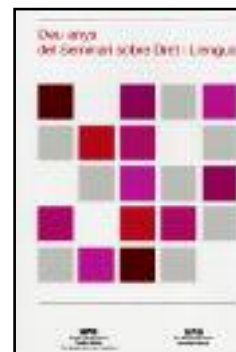
EINES ÚTILS

També s'hi troba tot un seguit de serveis que genera el web institucional i que aquest web recupera, ja que són molt útils per als seus usuaris, com ara UAB Divulga, el Parc de Recerca o l'Observatori de Graduats, entre d'altres.

Pel que fa al disseny, s'ha personalitzat el bàner principal de la pàgina i s'ha utilitzat a tot el web el color de la branca de coneixement a la qual pertany el Departament, el taronja. Unes característiques que també tindran la resta de webs dels departaments.

Es preveu que el web també estarà disponible en castellà i en anglès aquest setembre.

PUBLICACIONS

DEU ANYS DEL SEMINARI SOBRE DRET I LLENGUA. Facultat de Dret i Servei de Llengües de la UAB. Bellaterra: Servei de Llengües, 2007.

En aquest llibre es troba la informació de les deu edicions del Seminari sobre Dret i Llengua, que ha estat un dels eixos centrals de la Comissió de Dinamització Lingüística de la Facultat de Dret i que s'han organitzat conjuntament amb el Servei de Llengües de la UAB. El llibre recull les reflexions dels participants, on es palesa que la relació entre el dret i la llengua és una peça clau en la seguretat jurídica, fins al punt que el dret no s'entendria sense la llengua. En la part final es troba la Memòria del Seminari amb els programes de les deu edicions.

CÁNCER. Biografía de una supervivencia. Albert J. Jovell. Barcelona: Planeta, 2008.

En aquesta obra es descriu l'esperançador testimoni d'un metge malalt de càncer i s'hi plantegen algunes preguntes. Segons l'autor, el càncer és una malaltia i un itinerari que els pacients han de recórrer. Aquest itinerari s'anomena supervivència i és ple d'obstacles i reptes. Considera que en aquesta malaltia n'hi ha tres: una de física, una d'emocional i una de social. Cadascuna té els seus moments i les seves estratègies per enfrontar-s'hi. Jovell contempla la malaltia des d'ambdues bandes de la relació metge-pacient. Des d'aquest posicionament el càncer es veu d'una manera diferent.

«Darrere d'una pel·lícula casolana hi ha més del que veuen els ulls»

ZAMORA

Alan Berliner

El director de cinema Alan Berliner és un dels documentalistes nord-americans més destacats de l'actualitat. Especialista en el muntatge i l'ús de material d'arxiu (a *The family album* va utilitzar exclusivament fragments de pel·lícules casolanes alienes), s'ha destacat per indagar la naturalesa de les relacions familiars i, en els seus últims films, ha desenvolupat un innovador cinema en primera persona on ell mateix i la seva família tenen el protagonisme. Ha rebut premis i distincions arreu del món i la seva obra s'ha revisat en retrospectives al Museu d'Art Modern de Nova York i a diferents festivals internacionals. Berliner va presentar la seva última pel·lícula, *Wide awake*, al cinema de la plaça Cívica, i va impartir una classe magistral en el marc de la tercera edició del Premi de Cinema Assaig de la UAB.

► L'AUTÒNOMA ha parlat amb aquest documentalista, observador de la naturalesa de les relacions familiars

Què és, per a vostè, el cinema assaig?

Qualsevol film. Les millors pel·lícules ens plantegen preguntes sobre la nostra identitat: qui som, d'on venim, què podem ser. De la pantalla, en fan un mirall on l'espectador s'observa a ell mateix.

Es parla d'un esvaïment de la frontera entre el documental i la ficció.

M'agrada bastir ponts i crear maneres diferents d'explicar històries, combinar coses que mantenen les seves formes documentals, narratives o de ficció, però que a l'hora obren la possibilitat d'una tercera cosa, una cosa que encara no hem vist.

Els museus són un nou espai adequat per a la projecció de pel·lícules?

M'agrada que les meves pel·lícules siguin vistes en un context artístic perquè és el

mitjà al qual realment pertanyo. Hi ha només un problema: els visitants d'un museu estan «programats». En un museu, empres un temps en una pintura i després vas a veure'n una altra, i una altra, etc. Sovint, quan s'hi exhibeix una pel·lícula, la gent va entrant i sortint de la sala.

Els seus films busquen alguna cosa que no es veu a les pel·lícules casolanes normals?

Ho intento. Durant un temps, vaig veure més pel·lícules casolanes que ningú, i només vaig veure plorar una sola persona. Hi ha més del que veuen els ulls en una pel·lícula casolana: històries darrere les imatges, fora de camp. Les pel·lícules capten la realitat fortuïtament. A vegades, el que veiem és lleig; d'altres, és divertit; però sempre ens fa pensar.

Per què va decidir passar dels collages, a partir de material aliè, a fer pel·lícules sobre vostè i el seu entorn familiar?

El meu avi va morir quan escrivia la seva autobiografia, setze anys abans que jo

acabés *The family album*. Havia deixat caixes i més caixes que ningú no havia tocat mai. Vaig decidir obrir-les i vaig trobar-hi un tresor magnífic per fer una pel·lícula sobre la meua família.

«El pla és una qüestió moral» (Jean-Luc Godard). Aquesta dimensió moral se situa al rodatge o al muntatge?

Absolutament a tots dos llocs. Res no existeix fora d'un context. Quan captes imatges amb la càmera, estàs «fent» una realitat, l'emmarques. I ho fas també quan col·loques una imatge dins el flux d'una pel·lícula, la «recontextualitzes».

El cinema està morint o s'està renovant?

Crec que res no està morint, sinó canviant. Hi ha noves càmeres més petites, noves taules de muntatge, etc. Tot s'està tornant més manejable. També la distribució a través d'Internet transformarà la producció mediàtica. La tecnologia cada vegada és més sofisticada, però la utilitza cada cop més gent, i gent més jove. Ja veurem què passa. És un final obert.

l'autònoma

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

L'AUTÒNOMA Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ:

Àrea de Comunicació i de Promoció

REDACCIÓ: E. Borreda, M. J. Delgado, M. A. Linares, O. López, A. Merino, S. Perelló, V. Salvador, L. Santos i C. Vallès

IMPRESSIÓ: Servei de Publicacions

FOTOGRAFIES: Montserrat Benito, Antonio Zamora, Pierre Caufapé i Jordi Pareto

Maig de 2008. Núm. 214

Les opinions expressades pels entrevistats reflecteixen únicament les seves idees.

Està prohibida la reproducció total

o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor.

L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format

Acrobat via Internet a: www.uab.cat

UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Àrea de Comunicació i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.cat
g.prensa@uab.cat